

BMS
Büro Memur - Sen

SERMAYE PİYASASI KURULU
GÖREVDE YÜKSELME SINAVI
HAP BİLGİLER KİTABI

S.NO	DERSLER	SAYFA
1	ANAYASA HAP BİLGİLER	
2	DEVLET MEMEURLARI KANUNU	
3	İNKILAP TARİHİ	
4	RESMİ YAZIŞMA KURALLARI	
5	BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU	

Büro Memur-Sen Adına Sahibi

Yusuf YAZGAN

Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

Mustafa KAHRAMAN

Genel Başkan Yardımcısı

Yayın Kurulu

Ahmet KIZIL

Zekeriya KÖFTERCİOĞLU

Halil KÜÇÜKDEVLET

Abdullah KOYUNCU

Kaan ÇETİNBAŞ

Mustafa KAHRAMAN

Editör/Yazar

Hizmet Hazırlama Basım, Yayın AR-GE sorumlusu

Orhan DOĞAN

Ocak -2025

Tüm hakları Büro Memur Sen'e aittir. Büro Memur Sendikasının izni alınmadan kısmen veya tamamen çoğaltılması veya farklı biçimlere çevrilmesi yasaktır.

BÜRO MEMUR-SEN GENEL MERKEZİ

Zübeyde Hanım Mh. Sebze Bahçeleri Cd. No:86 Kat:7 06400 Altındağ/Ankara

Tel : 0 (312) 230 11 39-42 | Fax : 0 (312) 230 11 45

E-posta: buromemursen@buromemursen.org.tr |

www.buromemursen.org.tr

BMS
Büro Memur - Sen

Ne diyordu şair:

“Tohum saç, bitmezse toprak utansın!
Hedefe varmayan mızrak utansın
Hey gidi küheylan, koşmana bak sen;
Çatlarsan doğuran kısrak utansın!
Ustada kalırsa bu öksüz yapı;
Onu sürdürmeyen çirak utansın!”

İşte bizler; 25 yıl önce toprağa bereketli tohum saçan Ustaların inşa ettiği yapıyı öksüz bırakmayacak ve yarınlara taşıyacak medeniyet çalışanlarıyız.

1995 yılında faaliyete başlayan Büro Memur-Sen olarak, kurulduğumuz günden bu yana hak ve adalet merkezli çalışmalar yürüttük. Kamu görevlilerinin hakları için verdiğimiz mücadelenin yanı sıra üyelerimizin kariyer ve kişisel gelişim hedefleri doğrultusunda onlara destek sunmayı bir görev bildik.

Çalışanların görevde yükselmelerini, kariyerlerini ve hemen her konuda uzmanlaşmalarını asıl hedef olarak belirleyen sendikamızın bugünlere gelmesinde emeği geçen tüm kurucularımıza, Şube Başkanlarımıza, İl Başkanlarımıza ve asıl kahramanlar olan **üyelerimize** teşekkürlerimi sunuyorum.

Sermaye Piyasası Kurulu Personeli Görevde Yükselme Sınavı Hap Bilgiler isimli kitabı hazırlayan ekibe ve projeyi yürüten Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyelerimize, katkı sunan herkese emeklerinden dolayı teşekkür ediyor saygılarımı sunuyorum.

Sınava hazırlanan tüm üyelerimize başarı dilekleriyle...

Yusuf YAZGAN
Genel Başkanı

***Cumhuriyetin nitelikleri**; Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.(SALİH) şeklinde kısaltma yapabiliriz.

S	Sosyal
A	Atatürk milliyetçiliğine bağlı
L	Laik
İ	insan haklarına saygılı
H	Hukuk

*Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili **Türkçedir**. Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, **beyaz ay yıldızlı al bayraktır**. Milli marşı "**İstiklal Marşı**"dır. Başkenti **Ankara'dır**.

*Egemenlik, kayıtsız şartsız **Milletindir**.

***Yasama yetkisi** Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir.

***Yürütme yetkisi** ve görevi, Cumhurbaşkanı tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

***Yargı yetkisi**, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.

*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin **kanun önünde** eşittir.

***Temel hak ve hürriyetler**, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak **kanunla** sınırlanabilir.

***Bu sınırlamalar**, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

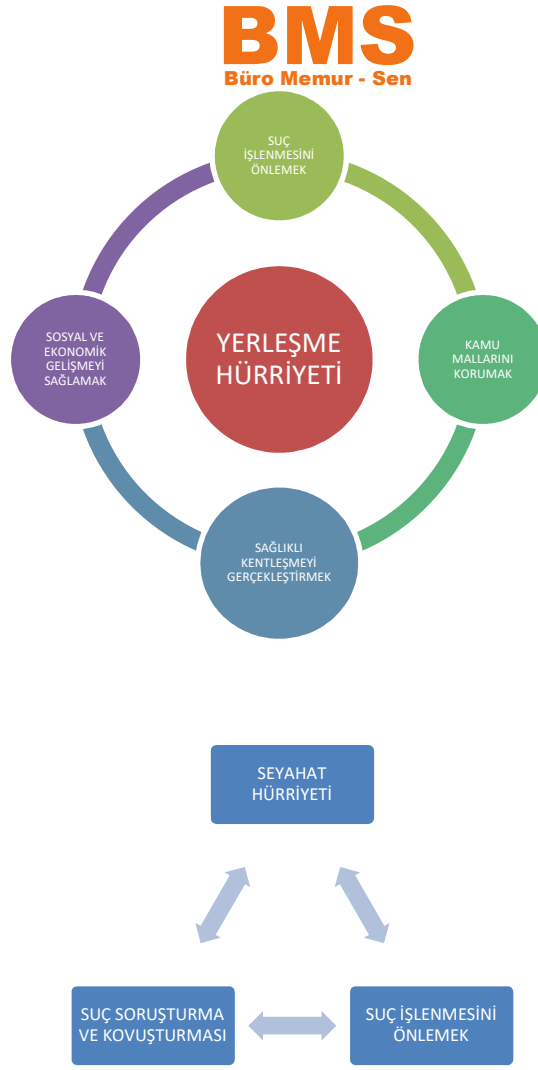
*Temel hak ve hürriyetler; **savaş,ohal ve seferberlik** durumlarında sınırlandırılabilir.

*Temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, **milletlerarası hukuka** uygun olarak kanunla sınırlanabilir.

*1982 Anayasası'na göre, **çalışma** aynı zamanda bir hak ve ödevdir.

*1982 Anayasası'nda **çalışma hürriyeti** ile ilgili temel hak ve hürriyetler için herhangi bir sınırlama sebebi öngörülmemiştir.

Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü Sınırlanması

SEÇİMLER VE HALK OYLAMASI	
Serbest	Eşit
Gizli	Tek Dereceli
Genel Oy	Açık Sayım ve Döküm
Yargı Yönetimi ve Denetimi Altında	
YAPILIR	

* **18 yaşını** doldurmamışlar oy kullanamazlar.

* **Onsekiz** yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

* **Onsekiz** yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halkoylamasına katılma haklarına sahiptir.

* Parti üyesi olabilmek için **onsekiz yaşını** doldurmuş olmak gerekir.

* Silah altında bulunan **er ve erbaşlar** ile **askeri öğrenciler** de oy kullanamazlar.

Cezaevinde bulunan **hükümlüler** oy kullanamazlar.

*Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayanlar **oy** kullanamazlar

***Memur** statüsündeki görevliler siyasi partilere üye olamazlar.

*1982 Anayasası'na göre, mal bildiri **siyasi hak ve ödevlerdendir**.

*1982 Anayasası'na göre, aşağıdaki temel hak ve hürriyetlerin hangisinden yararlanma, **Radyo, televizyon, sinema ve benzeri yollarla** yayım yapma hakkı önceden izin alma şartına bağlanabilir.

*Kanun önünde eşitlik ilkesini düzenleyen 1982 Anayasası'nın 10. maddesine, ilk kez 2004 yılında yapılan Anayasa değişikliğiyle **Kadın ve erkeklerin eşit haklara sahip bulunması ve devletin bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü bulunması eklenmiştir**.

*Kamu düzeninin gerektirdiği hâllerde gecikmede sakınca varsa kanunla bir merci, **dernekleri faaliyetten men** ile yetkilendirilebilir.

***Sendika kurma** önceden izin alma şartına bağlanmamıştır.

Sendika kurma hakkı ancak;

Milli Güvenlik
Suç İşlenmesinin Önlenmesi
Genel Sağlık ve Genel Ahlakın Korunması
Kamu Düzeni
Başkalarının Hak ve Özgürlüklerinin Korunması

Sebepleriyle ve ancak **kanunla** sınırlandırılabilir.

*TBMM üyeliklerinde boşalma olması durumunda, boşalan üyelikler için yapılan seçime **ara seçim** denir.

*Ara seçim her seçim döneminde **bir defa** yapılır.

*Genel Seçimden **30 ay** geçmedikçe ara seçime gidilemez.

*Boşalan üyeliklerin sayısı , üye tamsayısının **%5 ini** bulduğu halde . ara seçimlerin **3 ay** içinde yapılmasına karar verilir.

*Genel seçimlere **bir yıl** kala ara seçim yapılamaz.

*Bir ilin veya seçim çevresinin TMM de üyesi kalmaması halinde boşalmayı takip eden **90 günden sonraki ilk Pazar günü** ara seçim yapılır.

*Yasama organının, bir konuyu başka bir işlemle kendisine yetki verilmesine gerek kalmadan, doğrudan Anayasa'dan kaynaklanan bir yetkiyle ilk elden düzenleyebilmesi **yasama ilkesinin genişliği** ile ilgilidir.

*TBMM'nin Başkanlık Divanının oluşumunda **Meclis Başkanı , Meclis başkan vekilleri , Kâtip üyeler ve , idare amirleri** yer alır.

*Anayasa Mahkemesinde bir kanuna karşı şekil bakımından iptal davası, o kanunun Resmi Gazete’de yayımlanmasından başlayarak en geç **10 gün** içinde açılmalıdır.

*TBMM üye tam sayısının **en az üçte ikisi** tarafından kabul edilen Anayasa değişikliklerinin halk oyuna sunulması Cumhurbaşkanının takdirine bağlıdır.

*1982 Anayasası’na göre, yetki genişliği ilkesi **il idaresine** tanınmıştır.

*Milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesiyle ilgili olarak milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görev veya hizmeti sürdürmekte ısrar eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine, yetkili komisyonun bu durumu tespit eden raporu üzerine **TBMM Genel Kurulu** gizli oyla karar verir.

*Kamulaştırma bedeli kural olarak peşin ödenmekle birlikte, Anayasa’da belirtilen bazı amaçlarla kamulaştırılan toprakların bedellerinin, taksitlendirme süresi **5 yılı aşmamak** kaydıyla taksitle ödenmesi mümkündür.

*1982 Anayasası’na göre TBMM, ilan edilmiş bir olağanüstü hâl süresini her defasında en çok **4 ay** uzatabilir.

*1982 Anayasası’na göre, Anayasa Mahkemesi Anayasa değişikliklerinin iptalini salt çoğunlukla değil, en az **beşte üç** çoğunlukla alabilir.

*Anayasa Mahkemesi bir kanun hakkında vermiş olduğu iptal hükmünün yürürlüğe giriş tarihini, kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasından en çok **1 yıl süre** ile erteleyebilir.

*1982 Anayasası’na göre, bir kanunun esas bakımından Anayasa’ya aykırı olduğu iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde iptal davası, kanunun Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak **60 gün** içinde açılmalıdır.

*Yetki genişliği ilkesi **Valiye** tanınmıştır.

*1982 Anayasası’na göre bakanlıkların yetkilerinin düzenlenmesi **Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri (CBK) ile olur.**

*Cumhurbaşkanının Anayasa’da gösterilen hâllerde TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar verebilmesi için **TBMM Başkanına** danışabilir.

*1982 Anayasası’na göre, Cumhurbaşkanı genel af ilanına ilişkin bir kanunu bir daha görüşülmek üzere TBMM’ye geri gönderdiği takdirde TBMM bu kanunu Meclisin üye tam sayısının **beşte üç** çoğunluğunun kararı aynen kabul edebilir.

*1982 Anayasası’na göre, Milletvekilinin, beyan ve eylemleriyle partisinin temelli kapatılmasına sebep olduğunu belirten Anayasa Mahkemesinin temelli kapatmaya ilişkin kesin kararı gerekçeli olarak **Resmî Gazete’de yayımlandığında** kendiliğinden düşer.

*TBMM tatildeyken, ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu nedenle silahlı kuvvet kullanılmasına derhâl karar verilmesinin kaçınılmaz olması hâlinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına **Cumhurbaşkanı** karar verir.

BMS

Büro Memur - Sen

*1982 Anayasası'na göre, seçimlerin geriye bırakılmasına Seçimlerin geriye bırakılmasına **TBMM**, yalnızca savaş sebebiyle karar verebilir.

*1982 Anayasası'na göre, **yaygın şiddet** hareketleri hem olağanüstü hâl hem de sıkıyönetim ilanı için ortak nedendir.

*1982 Anayasası'na göre, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından belirleyeceği 5 aday arasından **Cumhurbaşkanı** tarafından seçilir.

*Milletvekili genel seçimlerinde, birden çok çevreye ayrılacak olan illerdeki seçim çevrelerinin sınırlarını belirlemeye **Yüksek Seçim Kurulu** yetkilidir.

*1982 Anayasası'na göre, bir siyasi partinin Anayasa Mahkemesince temelli kapatılmasına sebep olan üyelerinin bir başka siyasi partinin kurucusu, üyesi, yöneticisi ve denetçisi olması **5 yıl** süre ile yasaklanmıştır.

*Bir kanuna karşı Anayasa Mahkemesinde TBMM üye tam sayısının **beşte biri** tutarındaki milletvekilleri iptal davası açabilir.

*1982 Anayasası'na göre, TBMM'yi yasama çalışmalarına ara verme veya tatil sırasında toplantıya çağırmaya **TBMM Başkanı** yetkilidir.

TBMM NİN BİLGİ EDİNME VE DENETİM YOLLARI

Meclis Araştırması	Belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.
Genel Görüşme	Toplumu ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesidir
Meclis Soruşturması	Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında 106 ncı maddenin beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları uyarınca yapılan soruşturmadan ibarettir.
Yazılı Soru	Yazılı olarak en geç onbeş gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

*Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisce başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamamaları **yasama dokunulmazlığıyla** ilgilidir.

*TBMM üyelerinin meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden sorumlu tutulmamalarına **yasama sorumsuzluğu** denir.

*Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı için, bir yasama döneminde **iki seçim** yapılır.

TBMM'nin çalıştığı bir döneme **yasama yılı dönemi** adı verilir.

BMS

Büro Memur - Sen

MECLİS ARİTMETİĞİ

Salt Çoğunluk	Meclis üye tam sayısının yarısından en az 1 fazla olan çoğunluktur. Bu sayı 301 dir.
Toplantı Yeter Sayısı	Meclis'in toplanabilmesi için üye tam sayısının en az 3 te 1'i gerekir.Bu sayı 200 dür.
Karar Yeter Sayısı	Salt çoğunluk sayısı hiçbir zaman TBMM'nin dörtte birinin bir fazlasından az olmamalıdır. Bu sayı 151 dir.
Anayasa Değişikliği Yeter Sayısı	Anayasa değişikliği için karar yeter sayısı Meclis üye tam sayısının 3'te 2'si olan 400 dür.
Referandum Kararı	360 oy.
Yüce Divana Sevk	Yüce Divan'a sevk için ise üçte iki çoğunluk, yani 400 milletvekilinin desteği gerekiyor.
Erken Seçim Kararı	TBMM'nin erken seçim kararını ise beşte üç çoğunluk, 360 oy gerekiyor.

*1982 Anayasası'na göre, seçimlerin başlamasından bitimine kadar yönetimi **Yüksek Seçim Kurulundur.**

*1982 Anayasası'na göre, istifa eden bir milletvekilinin istifasının geçerli olduğuna **TBMM Genel Kurulu** karar verir.

*Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarını, kendi yaptığı **İçtüzük hükümlerine** göre yürütür.

*Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, **kırkbeş gün** içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır.

*Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, **Cumhurbaşkanı yardımcısı** Cumhurbaşkanına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır.

***Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar,** milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır.

*Devlet Denetleme Kurulunun Başkan ve üyeleri, **Cumhurbaşkanınca** atanır.

*Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, **Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle** düzenlenir.

*Seçimlerinin birlikte yenilenmesine karar verilen Meclisin ve Cumhurbaşkanının yetki ve görevleri, yeni Meclisin ve **Cumhurbaşkanının göreve başlamasına kadar** devam eder.

*Cumhurbaşkanı sadece **Vatana ihanet** suçlaması ile yargılanabilir.

BMS

Büro Memur - Sen

- *1982 Anayasası'nın 15. maddesine göre savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hâllerde dahi **Düşünce ve kanaatlerini açıklamama özgürlüğü** temel hak ve özgürlüklerine dokunulamaz.
- *Yüksek Seçim Kurulu ,Yargıtay, RTÜK üyelerinin seçilmesinde **Cumhurbaşkanının** yetkisi yoktur.
- *1982 Anayasası'na göre Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasa Mahkemesine **3 üye** seçer.
- *1982 Anayasası'na göre, temel hak ve hürriyetlerden hangisinin sınırlama sebepleri arasında **hak arama hürriyetinde** "millî güvenlik" gerekçesi yer almaz.
- ***Kesin hesap kanunu, bütçe kanunu** kanun teklifi şeklinde sunulmaz
- *Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile **en az yüzbin seçmen** aday gösterebilir.
- *Cumhurbaşkanı seçilen milletvekilinin **Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği** sona erer.
- *Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkân görülmezse, **Türkiye Büyük Millet Meclisi**, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına karar verebilir.
- ***Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri** TBMM tarafından seçilir.
- *1982 Anayasası'na göre, **yaygın şiddet hareketleri** hem olağanüstü hâl hem de sıkıyönetim ilanı için öngörülen ortak bir nedendir .
- *TBMM her yıl **ekim ayının ilk günü** kendiliğinden toplanır.
- *TBMM Başkanlık Divanı için bir yasama döneminde **2 defa** seçim yapılır.
- ***TBMM karar sayısı** hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.
- ***Siyasi partiler** ticari faaliyetlerde bulunamazlar.
- *Üniversite **rektörlerini** seçmek , **Genelkurmay Başkanını** atamak Cumhurbaşkanının görevlerindedir.
- ***TBMM'nin Başkanlık Divanının oluşumunda** Meclis Başkanı , Meclis başkan vekilleri, Kâtip üyeler ve İdare amirleri yer alır.
- *1982 Anayasası'na göre, seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili **Meclisin kararı olmadıkça** tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz.
- *Merkezî yönetim bütçe tasarısı, mali yılın başından en az **75 gün önce** TBMM'ye sunulur.
- *Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri **kanunla** düzenlenir.
- *Hakimler ve savcılar **adli ve idari yargı** hakim ve savcılarını olarak görev yaparlar
- ***Hakimler ve Savcılar Kurulu** , mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar.

- *Hâkimler ve Savcılar Kurulu **onüç üyeden** oluşur; **iki daire** halinde çalışır.
- *Hakimler ve Savcılar Kurulu üyeleri **dört yıl** için seçilir. Süresi biten üyeler bir kez daha seçilebilir.
- *HSK Genel Sekreteri, birinci sınıf hâkim ve savcılardan Kurulun teklif ettiği üç aday arasından **Kurul Başkanı** tarafından atanır.
- *Adalet Bakanlığının merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında geçici veya sürekli olarak çalıştırılacak hâkim ve savcılar ile adalet müfettişlerini ve hâkim ve savcı mesleğinden olan iç denetçileri, muvafakatlerini alarak atama yetkisi **Adalet Bakanına** aittir.
- ***Yargıtay**, adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir.
- *Yargıtayın kuruluşu, işleyişi, Başkan, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcivekilinin nitelikleri ve seçim usulleri, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre **kanunla** düzenlenir.
- ***Yargıtay üyelerini** Hakimler ve Savcılar Kurulu seçer.
- . Yargıtay başkanını seçme yetkisi kimdedir?
- *Yargıtay Başkanını **Yargıtay Genel Kurulu** Seçer.
- *Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısını ve vekilini 4 yıllığına **Cumhurbaşkanı** atar.
- ***Danıştay**, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir.
- *1982 Anayasası'na göre Danıştay Başsavcısını **Danıştay Genel kurulu** seçer.
- *Danıştayın, kuruluşu, işleyişi, Başkan, Başsavcı, başkanvekilleri, daire başkanları ile üyelerinin nitelikleri ve seçim usulleri, idari yargının özelliği, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre **kanunla** düzenlenir.
- *Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri ve daire başkanları, kendi üyeleri arasından **Danıştay Genel Kurulunca** üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla **dört yıl** için seçilirler.
- *Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hakim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar arasından **Hakimler ve Savcılar Kurulu**; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasından **Cumhurbaşkanı**; tarafından seçilir.
- ***Uyuşmazlık Mahkemesi** adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlenmeye yetkilidir.
- *1982 Anayasası'na göre, siyasi partilerin mali denetimini **Anayasa Mahkemesi** yapar.
- *1982 Anayasası'na göre, Anayasa Mahkemesi,Yargıtay ve Danıştay üyelerinin görev süresi **12** yıldır.

***Anayasa Mahkemesi**, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler ve bireysel başvuruları karara bağlar. Anayasa değişikliklerini ise sadece şekil bakımından inceler ve denetler.

***Anayasa Mahkemesi**, Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hakimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı **Yüce Divan** sıfatıyla yargılar.

*Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı **Yüce Divanda** yargılanırlar.

*Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, iptali istenen kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya içtüzüğü'nün Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak **altmış gün** sonra düşer.

*Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra **on yıl geçmedikçe** aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz.

*1982 Anayasası'na göre siyasi partilerin tüzük, program ve eylemlerinden ötürü Devlet yardımından kısmen veya tamamen yoksun bırakılmasına **Anayasa Mahkemesi** karar verir.

***Anayasa Mahkemesi** kararları kesindir. **İptal kararları** gerekçesi açıklanmadan yazılamaz.

*Anayasa Mahkemesinin kuruluşu, Genel Kurul ve bölümlerin yargılama usulleri, Başkan, başkanvekilleri ve üyelerin disiplin işleri **kanunla**; Mahkemenin çalışma esasları, bölüm ve komisyonların oluşumu ve işbölümü kendi yapacağı **İçtüzükle** düzenlenir.

***İnkılap kanunlarının** anayasaya aykırılığının ileri sürülemeyeceği öngörülmüştür.

***Yargının en yüksek idari kurulu Hakimler** ve Savcılar Kurulu'dur.

*Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, milletvekilleri ve kamu baş deneticisi **mecliste yemin ederler.**

*Siyasi parti gurupları **en az 20 milletvekili** ile kurulurlar.

*Hakimler ve Savcılar idari yönden **Adalet Bakanına** bağlıdır.

*Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları **kanunla** düzenlenir.

*Atatürkçü düşünceyi, Atatürk ilke ve inkılaplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak ve yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Atatürk'ün manevi himayelerinde, **Cumhurbaşkanının** gözetim ve desteğinde, Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana bağlı; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan, kamu tüzel kişiliğine sahip "**Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu**" kurulur.

*Radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu **dokuz üyeden** oluşur.

*Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim - öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile **Yükseköğretim Kurulu** kurulur.

*Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler tarafından seçilen ve sayıları, nitelikleri, seçilme usulleri kanunla belirlenen adaylar arasından rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek sureti ile **Cumhurbaşkanınca** atanan üyeler ve **Cumhurbaşkanınca** doğrudan doğruya seçilen üyelerden kurulur.

*1982 TC Anayasasına göre fakülte **dekanlarını** YÖK seçer.

*Yükseköğretim Kurulunun teşkilatı, görev, yetki, sorumluluğu ve çalışma esasları **kanunla** düzenlenir.

*İllerin idaresi **yetki genişliği** esasına dayanır.

*Mahalli idarelerin seçimleri, 67 nci maddedeki esaslara göre **beş yılda** bir yapılır.

Milli güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, **Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı**, Cumhurbaşkanı sorumludur.

DEVLET MEMURLARI KANUNU HAP BİLGİLER

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu , [Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar](#), [İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri](#) ve [Belediyelerin kurdukları birlikler](#) ile bunlara bağlı [döner sermayeli kuruluşlarda](#), kanunlarla kurulan [fonlarda](#), [kefalet sandıklarında](#) veya [Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde](#) çalışan memurlar hakkında uygulanır.

Sınıflandırma: Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırma.

Kariyer:Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânını sağlama.

Liyakat:Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmak.

Devlet Memurları Kanunu, “memur”, “sözleşmeli personel” ve “işçi” olmak üzere [üç istihdam şekli](#) öngörmüştür.

Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenlere [memur](#) denir.

Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, Cumhurbaşkanınca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde ihdas edilen pozisyonlarda, mali yılla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlilere [sözleşmeli personel](#) denir.

İş Kanunu çerçevesinde, belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle istihdam edilen kamu görevlilerine [sürekli işçi](#) denir.

İş Kanunu çerçevesinde altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan kamu görevlilerine [geçici işçi](#) denir.

Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar. Devlet memurları bu hususu "[Asli Devlet Memurluğuna](#)" atandıktan sonra en geç [bir ay](#) içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki "[Yemin Belgesi](#)" ni imzalayarak göreve başlarlar.

Devlet memuru amirinden aldığı emri, Anayasa, kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve yönetmelik hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilirse, memur bu emri yapmağa mecburdur. Ancak emrin yerine getirilmesinden doğacak sorumluluk emri verene aittir

Devlet memurunun kasit, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından [rayiç bedeli](#) üzerinden ödenmesi esastır.

Devlet memurları, [kendileriyle,eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına](#) ait taşınır ve taşınmaz malları, alacak ve borçları hakkında, özel kanunda yazılı hükümler uyarınca, mal bildirimini verirler.

Memurlar Türk Ticaret Kanununa göre (Tacir) veya (Esnaf) sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, [ticari mümessil veya ticari vekil veya kollektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olamazlar.](#)(Görevli oldukları kurumların iştiraklerinde kurumlarını temsilen alacakları görevler hariç). (

Kamu Görevlileri Etik Kurulu, hediye alma yasağının kapsamını belirlemeye ve [en az genel müdür veya eşiti](#) seviyedeki üst düzey kamu görevlilerince alınan hediyelerin listesini gerektiğinde her takvim yılı sonunda bu görevlilerden istemeye yetkilidir

[İntibak](#): Memurun öğrenim durumu, hizmet yılı ve geçmişteki hizmetleri esas alınarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu çerçevesinde müktesebinin ilerleyebileceği derece ve kademesinin tespit edilmesidir.

[Derece yükselmesi](#): Üst dereceden boş bir kadronun bulunması şartıyla derecesi içinde en az 3 yıl ve bu derecenin 3. kademesinde 1 yıl bulunarak, kadronun tahsis edildiği görev için öngörülen nitelikleri elde etmektir.

[Kademe](#): Derece içinde, görevin önemi veya sorumluluğu artmadan, memurun aylığındaki ilerlemedir.

[Emsal](#): Görevde iken üst öğrenimi bitiren memurun emsali, aynı üst öğrenimi tahsile ara vermeden başlayan ve normal süresi içinde bitirdikten sonra memuriyete giren kişidir.

HİZMET SINIFLARI	AÇIKLAMA
1-GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI:	Bu Kanunun kapsamına dahil kurumlarda yönetim, icra, büro ve benzeri hizmetleri gören ve bu Kanunla tespit edilen diğer sınıflara girmeyen memurlar Genel İdare Hizmetleri sınıfını teşkil eder.
2-TEKNİK HİZMETLER SINIFI	Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve meri hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatistikçi, yöneylemci (Hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı, ekonomici ve benzeri ile teknik öğretmen okullarından mezun olup da, öğretmenlik mesleği dışında teknik hizmetlerde çalışanlar, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi veya bölümlerinden mezun şehir plancısı, yüksek şehir plancısı, yüksek Bölge Plancısı, 3437 ve 9/5/1969 tarih 1177 sayılı Kanunlara göre tütün eksperleri yetiştirilenler ile müskirat ve çay eksperleri, fen memuru, yüksek tekniker, tekniker teknisyen ve emsali teknik unvanlara sahip olup, en az orta derecede mesleki tahsil görmüş bulunanlar, Teknik Hizmetler sınıfını teşkil eder.
3-SAĞLIK HİZMETLERİ VE YARDIMCI SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI	Bu sınıf, sağlık hizmetlerinde (Hayvan sağlığı dahil) mesleki eğitim gören ve yetişmiş olan tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner hekim gibi memurlar ile bu hizmet sahasında çalışan yüksek öğrenim görmüş fizikoterapist, tıp teknolojü, ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehassısı, biyolog, psikolog, diyetçi, sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi ile ebe ve hemşire, hemşire yardımcısı, (Fizik tedavi, laboratuvar, eczacı, diş anestezi, röntgen teknisyenleri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni dahil) sağlık savaş memuru, hayvan sağlık memuru ve benzeri sağlık personelinin kapsar
4-EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI:	Bu sınıf, bu Kanun kapsamına giren kurumlarda eğitim ve öğretim vazifesiyle görevlendirilen öğretmenleri kapsar
5-AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI	Avukatlık hizmetleri sınıfı, Özel kanunlarına göre avukatlık ruhsatına sahip, baroya kayıtlı ve kurumlarını yargı mercilerinde temsil yetkisini haiz olan memurları kapsar
6-DİN HİZMETLERİ SINIFI:	Din hizmetleri sınıfı, özel kanunlarına göre çeşitli derecelerde dini eğitim görmüş olan ve dini görev yapan memurları kapsar
7-EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI:	Bu sınıf, özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar.
8-JANDARMA HİZMETLERİ SINIFI	Bu sınıf Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında bulunan subay, astsubay, uzman jandarma ile çarşı ve mahalle bekçilerini kapsar.
9-SAHİL GÜVENLİK HİZMETLERİ SINIFI	Bu sınıf Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında bulunan subay ve astsubayları kapsar.
10-YARDIMCI HİZMETLER SINIFI	Yardımcı hizmetler sınıfı, kurumlarda her türlü yazı ve dosya dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek; hizmet yerlerini temizleme, aydınlatma ve ısıtma işlerinde çalışmak veya basit iklim rasatlarını yapmak
11-MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİ HİZMETLERİ SINIFI	Bu sınıf, valiler ve kaymakamlar ile bu sıfatları kazanmış olup İçişleri Bakanlığı merkez ve iller kuruluşunda çalışanları ve maiyet memurlarını kapsar.
12-MİLLİ İSTİHBARAT HİZMETLERİ SINIFI	Bu sınıf, Milli İstihbarat Teşkilatı kadrolarında veya bu teşkilat emrinde çalıştırılanlardan özel kanunlarında gösterilen veya Cumhurbaşkanınca tespit edilen görevleri ifa edenleri kapsar

MEMURLUKTA KADEME VE DERECELER

ÖĞRENİM DURUMLARI	GİRİŞ		YÜKSELİNEBİLECEK	
	Derece	Kademe	Derece	Kademe
İlkokulu bitirenler	15	1	7	Son
Ortaokulu bitirenler	14	2	5	Son
Ortaokul dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	14	3	5	Son
Ortaokul üstü 1 yıl mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	13	1	4	Son
Ortaokul üstü 2 yıl mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	13	2	4	Son
Liseyi bitirenler	13	3	3	Son
Lise dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	12	2	3	Son
Lise veya dengi okullar üstü 1 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	11	1	2	Son
Lise veya dengi okullar üstü 2 yıl veya Ortaokul üstü en az 5 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	10	1	2	Son
Lise veya dengi okullar üstü 3 yıl teknik veya mesleki öğrenimi bitirenler	10	2	2	Son
2 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	10	2	1	Son
3 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	10	3	1	Son
4 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	1	1	Son
5 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	2	1	Son
6 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	3	1	Son

Avukatlık stajını açıkta iken yapanlara iki, memuriyette iken yapanlara bir kademe ilerlemesi uygulanır.

Dört yıllık yüksek okul mezunlarından mimar - yüksek mimar, mühendis - yüksek mühendis unvanını almış olanlar ile bunlardan öğretmenlik hizmetlerinde çalışanlar, Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okul mezunlarının giriş derecelerine bir derece ilave edilir.

Teknik hizmetler sınıfında görev almak şartıyla teknikerlere, istatistikçilere öğrenimlerine göre tespit edilen giriş derece ve kademelerine bir derece verilir.

Ortaokul ve dengi, lise ve dengi okulların normal öğrenim sürelerinden fazla her yılına bir kademe verilir

Yüksek lisans çalışması yapanlara bir kademe, doktora yapanlara ise bir derece verilir. Daha önce yüksek lisans dolayısıyla bir kademe alan ve doktora çalışmasını tamamlayanlara iki kademe verilir

Doktora üstü üniversite doçentliği unvanını üniversitede görevli iken kazananlara bir derece, memuriyette iken bu unvanı kazananlara iki kademe ilerlemesi uygulanır.

Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünü bitirenlere (2 yılı aşmamak üzere) her başarılı öğrenim yılı için bir kademe verilir.

Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.

Aday memur; Temel Eğitim, Hazırlayıcı Eğitim ve Staj eğitimlerinden geçmesi ve başarılı olması şarttır.

Aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almış olanların ilişkileri kesilir

Adaylık devresi içinde eğitimde başarılı olan adaylar disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile onay tarihinden geçerli olmak üzere asli memurluğa atanırlar

Adaylık devresi içinde veya sonunda ilişkileri kesilenler (sağlık nedenleri hariç) 3 yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.

Aynı yerdeki görevlere atanan devlet memurları atama emirlerinin tebliğ gününü izleyen iş günü içinde başlamak zorundadırlar.

Genel olarak 18 yaşını tamamlayanlar Devlet memuru olabilirler.

Bir meslek veya sanat okulunu bitirenler en az 15 yaşını doldurmuş olmak ve Türk Medeni Kanununun 12 nci maddesine göre kazai rüşd kararı almak şartıyla Devlet memurluklarına atanabilirler.

DEVLET MEMURLUĞUNA ALINACAKLARDA ARANAN GENEL ŞARTLAR (MADDE 48)	
1	Türk Vatandaşı olmak
2	Bu Kanunun 40 ncı maddesindeki yaş şartlarını taşımak
3	Bu Kanunun 41 nci maddesindeki öğrenim şartlarını taşımak,
4	Kamu haklarından mahrum bulunmamak,
5	Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...) ⁽¹⁾ zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak
6	Askerlik durumu itibarıyla, Askerlikle ilgisi bulunmamak,Askerlik çağına gelmemiş bulunmak,Askerlik çağına gelmiş ise muvazzaf askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak,
7	53 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydı ile görevini devamlı yapmasına engel olabilecek (...) ⁽²⁾ akıl hastalığı (...) ⁽²⁾ bulunmamak.

Başka yerdeki görevlere atanan devlet memurları, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren **15 gün içerisinde** o yere hareket ederek belli yol süresini, izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar. Yeni görevlerine başlamayanlara eski görevlerinden ayrılış ve yeni görevlerine başlayış tarihleri arasında aylık verilmemek şartı ile **10 günlük** bir süre daha verilebilir

Savaş ve olağanüstü hallerde bu süreler **Cumhurbaşkanı Kararı** ile kısaltılabilir.

Belirtilen süre içinde işe başlamayanların atanmaları iptal edilir. **1 yıl süreyle** Devlet memuru olarak istihdam edilemezler.

Devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren **30 gün içinde** kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami **30 gün içinde** ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar.

657 SAYILI KANUNUN 88 İNCİ MADDESİNİN 2 İNCİ FIKRASINA GÖRE İKİNCİ GÖREV VERİLECEK MEMURLAR-MADDE 88		
	İkinci Görev Verilecek Memurlar	Verilebilecek Görevler
1	Tabipler	Sağlık müdürlüğü, sağlık müdür yardımcılığı, sağlık grup başkanlığı, baştabiplik ve baştabip yardımcılığı
2	Diş hekimlerine ve veterinerler,	Meslekleri ile ilgili baştabiplik,
3	Veteriner, diş hekimi ve eczacılar	Baştabip yardımcılığı,
4	Öğretmenler	Okul ve enstitü müdürlüğü, başyardımcılığı ve yardımcılığı

DEVLET MEMURLUĞUNDAN ÇEKİLMİŞ SAYILMA –MADDE-94	
1	Göreve geçerli mazereti olmaksızın ve kesintisiz olarak 10 gün gelinmemesi
2	Aylıksız izin süresinin bitiminden itibaren 10 gün içinde görevine dönülmemesi
3	Yurtdışına gönderilen memurların izin süresinin bitiminden itibaren göreve başlamamaları
4	Naklen atanan memurun göreve başlamaması
MEMURLUĞUN SONA ERME HALLERİ-MADDE 98	
1	657 sayılı Kanun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması
2	Memurluğa alınma şartlarından herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan herhangi birini kaybetmesi
3	Memurluktan çekilmesi
4	İstek, yaş haddi, malullük sebeplerinden biri ile emekliye ayrılması
5	Ölmesi.

Kurumlar gerektiği takdirde personelini günlük çalışma saatleri dışında fazla çalışma ücreti vermeksizin çakıştırabilirler. Bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her **sekiz saati** için bir gün hesabı ile izin verilir. Ancak, bu suretle verilecek iznin en çok **on günlük** kısmı yıllık izinle birleştirilerek yılı içinde kullanılabilir.

SOSYAL HAKLAR

Emeklilik Yardımı, Hastalık ve Analık Sigortası, Yeniden İşe Alıştırma, Devlet Memurları için Konut, Öğrenim Bursları ve Yurtları, Aile Yardımı Ödeneği, Doğum Yardımı Ödeneği, Ölüm Yardımı Ödeneği, Cenaze Giderleri, Giyecek ve Yiyecek Yardımı.

Aylık: Bu Kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibarıyla ödenen parayı ifade eder.

İş güclüğü zammı: Niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde çalışanlara ödenen parayı ifade eder

İş riski zammı: Hayat ve sağlık için tahlike arz eden hizmetlerde çalışanlara ödenen parayı ifade eder

Eleman teminindeki güçlük zammı: Temininde, görevde tutulmasında veya belli yerlerde istihdam edilmesinde güçlük bulunan elemanlar için ödenen parayı ifade eder

Mali sorumluluk tazminatı: Sayıştay'a hesap vermekle yükümlü olan saymanlarla vezne açığından sorumlu veznedarlara ödenen parayı ifade eder.

Memurlara aylıkları her ayın başında (15'i) peşin ödenir. **Emekliye ayrılma ve ölüm hallerinde o aya ait peşin ödenen aylık, geri alınmaz**

Karı ve kocanın her ikisi de memur iseler bu ödenek yalnız kocaya verilir

Aile yardımı ödenekleri hiç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir ve **borç için haczedilemez**

Devlet memurlarından çocuğu dünyaya gelenlere 2500 gösterge rakamının aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktarda **doğum yardımı ödeneği** verilir

Doğum yardımı Ödeneği hiç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın saymanlarca derhal ödenir

Devlet memurlarından: memur olmayan eşi ile ikiden fazla dahi olsa aile yardımı ödeneğine müstahak çocuğu ölenlere **en yüksek Devlet memuru aylığı** (ek gösterge dahil) tutarında, memurun ölümü halinde sağlığında bildiri ile gösterdiği kimseye, eğer bildiri vermemiş ise eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) iki katı tutarında, **ölüm yardımı ödeneği** verilir.

657 SAYILI KANUN İZİNLER

İZİN ADI	SÜRESİ	MADDESİ
Mazeret izni (Analık izni)	Doğumdan önce sekiz , doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta, Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine iki hafta eklenir. sağlık durumunun çalışmaya uygun olduğunu tabip raporuyla belgeleyen kadın memur, isteği hâlinde doğumdan önceki üç haftaya kadar kurumunda çalışabilir.	104
Mazeret izni (Süt izni)	Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat , ikinci altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir.	104
Mazeret izni (Evlatlık izni)	Üç yaşını doldurmamış bir çocuğu eşiyile birlikte veya münferit olarak evlat edinen memurlar ile memur olmayan eşin münferit olarak evlat edinmesi hâlinde memur olan eşlerine, çocuğun teslim edildiği tarihten itibaren sekiz hafta süre ile izin verilir. Bu izin evlatlık kararı verilmeden önce çocuğun fiilen teslim edildiği durumlarda da uygulanır.	
Mazeret izni	Merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçede kaymakam ve yurt dışında diplomatik misyon şefi tarafından, birim amirinin muvafakati ile bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde, mazeretleri sebebiyle memurlara on gün izin verilebilir. Zaruret hâlinde öğretmenler hariç olmak üzere, aynı usûlle on gün daha mazeret izni verilebilir. Bu takdirde, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülür.	104

BMS

Büro Memur - Sen

Mazeret izni (Memurun engelli çocuğu için)	Memurlara; en az yüzde 70 oranında engelli ya da süreğen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az yüzde 70 oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir.	104
Mazeret izni (Babalık)	Memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine on gün babalık izni;	104
Mazeret izni (Ölüm izni)	Memurun kendisinin veya çocuğunun evlenmesi ya da eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine yedi gün izin verilir.	104
Hastalık ve Refakat izni	Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde onsekiz aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise oniki aya kadar izin verilir. Memura, 105 inci maddenin son fıkrası uyarınca verilen iznin bitiminden itibaren, sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, istekleri üzerine onsekiz aya kadar aylıksız izin verilebilir.	105
Aylıksız izni (Doğum için)	Doğum yapan memura, 104 üncü madde uyarınca verilen doğum sonrası analık izni süresinin veya aynı maddenin (F) fıkrası uyarınca verilen izin süresinin bitiminden; eşi doğum yapan memura ise, doğum tarihinden itibaren istekleri üzerine yirmidört aya kadar aylıksız izin verilir.	105
Aylıksız izni (Diğer)	Memura, yıllık izinde esas alınan süreler itibarıyla beş hizmet yılını tamamlamış olması ve isteği hâlinde memuriyeti boyunca ve en fazla iki defada kullanılmak üzere, toplam bir yıla kadar aylıksız izin verilebilir.	105
Aylıksız izni (Askerlik)	Muvazzaf askerliğe ayrılan memurlar askerlik süresince görev yeri saklı kalarak aylıksız izinli sayılır	105

BMS

Büro Memur - Sen

Refakat İzni	Memurun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, üç aya kadar izin verilir. Gerektiğinde bu süre bir katına kadar uzatılır.	105
Yıllık İzin	Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün , hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür . Zorunlu hallerde bu sürelere gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir.	102
Yarı Zamanlı Çalışma	Doğum yapan memurlar doğum sonrası analık izninin veya 104 üncü maddenin (F) fıkrası uyarınca kullanılan iznin, eşi doğum yapan memurlar ise babalık izninin bitiminden, ilgili mevzuatı uyarınca çocuğun mecburi ilköğretim çağının başladığı tarihi takip eden aybaşına kadar olan dönemde düzenlenmesini talep edebilirler.	Ek Madde 43

657 SAYILI DMK'NIN 125 İNCİ MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASI GEREĞİNCE DİSİPLİN CEZALARI

UYARMA: Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir. Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,
- Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terketmek,
- Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,
- Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak,
- Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,
- Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,
- Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,
- Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

BMS

Büro Memur - Sen

KINAMA: Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir. Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,
- Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,
- Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,
- Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,
- Devlete ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,
- Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,
- İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,
- İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,
- Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak
- Verilen emirlere itiraz etmek,
- Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,
- Kurumların huzur, sükün ve çalışma düzenini bozmak.
- Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek.

AYLIKTAN KESME : Memurun, brüt aylığından 1/30 - 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır. Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,
- Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,
- Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,
- Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,
- Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,
- Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,
- Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak.

KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI: Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademede ilerlemesinin 1 - 3 yıl durdurulmasıdır. Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır.

- Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,
- Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek,
- Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,
- Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,
- Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak, benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak,
- Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek,
- Mülga
- Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,

- i) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din
- j) Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,
- k) Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,
- l) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,
- m) Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemededen yurda dönmek,
- n) Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,
- o) Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

DEVLET MEMURLUĞUNDAN ÇIKARMA : Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır. Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır.

- a) İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükün ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak,
- b) Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,
- c) Siyasi partiye girmek,
- d) Özürsüz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,
- e) Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,
- f) Amirlerine, maiyetindekilere ve iş sahiplerine fiili tecavüzde bulunmak,
- g) Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,
- h) Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,
- i) Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,
- j) Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,
- k) 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek.
- l) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak.

BMS
Büro Memur - Sen
DISİPLİN MEVZUATI

	Uyarma	Kınama	Aylıktan Kesme	Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Memurluktan Çıkarma
Ceza Verecekler	Disiplin Amiri	Disiplin Amiri	Disiplin Amiri	Atamaya Yetkili Amir	Yüksek Disiplin Kurulu
Soruşturma Başlama Süresi	1 ay	1 ay	1 ay	1 ay	6 ay
Karar Verme Süresi	15 gün	15 gün	15 gün	30 gün	6 ay
Savunma Süresi	7 gün	7 gün	7 gün	7 gün	7 gün
Ceza Zamanaşımı Süresi	2 yıl	2 yıl	2 yıl	2 yıl	2 yıl
Silinme Süresi Talep	5 yıl	5 yıl	10 yıl	10 yıl	

*Atatürk, sırasıyla Mahalle Mektebi, Şemsi Efendi İlkokulu, Selanik Mülkiye Rüştiyesi, Selanik askeri Rüştiyesi, Manastır Askeri İdadisi ,İstanbul Harp Okulu, İstanbul Harp Akademisi , **okullarında okumuştur.**

***II. Meşrutiyet Dönemi'nde** İttihat ve Terakki Cemiyeti dışında; Osmanlı Ahrar Fırkası, İttihad-ı Muhammedi Fırkası, Fedakaran-ı Millet, Heyeti-i Müttefika-i Osmaniye Fırkası gibi birçok cemiyet kurularak ilk kez çok partili hayata da geçildi.

***Osmanlılık akımı**; dil, din ve etnik farklılıkları gözetmeksizin devletin sınırları içerisinde yaşayan bütün toplumlara bir arada tutarak bir Osmanlı milleti yaratma amacını taşımaktaydı.

*1908 de **Bulgaristan'ın** bağımsız olması , **Bosna Hersek'in** Avusturya tarafından işgal edilmesi ve **Girit'in** Yunanistan'a katılması II.Meşrutiyet Dönemi gelişmelerindedir.

*Meşrutiyet yönetimine karşı olanlar tarafından **31 Mart Ayaklanması (13 Nisan 1909)** çıkarılmış ve bu ayaklanmayı kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı Selanik'ten gelen Hareket Ordusu tarafından bastırıldı.

*Trablusgarp Savaşı'nda ; **Mustafa Kemal**, Derne ve Tobruk'ta; **Enver Bey**, Bingazi'de önemli başarılar kazandılar.

*İtalya ile Osmanlı Devleti arasında **Ouchy (Uşi) Antlaşması (18 Ekim 1912)** tarihinde imzalandı. Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı. Böylece Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki varlığı sona erdi. On İki Ada da geçici olarak İtalya'ya bırakıldı.

***Balkan Savaşlarıyla** Babıali Baskını'nın gerçekleşmesi, Arnavutluk'un bağımsızlığını kazanması Bulgaristan'ın Doğu Rumeli'yi işgal etmesi gibi gelişmeler yaşandı.

***Balkan Savaşları** sonucunda , Osmanlı Devleti Makedonya, Arnavutluk, Ege Adaları gibi Balkan topraklarının büyük bir kısmını kaybetti.

*Osmanlı Devleti, **Batı Trakya ve Makedonya'yı** Balkan Savaşları sonunda Yunanistan'a bırakmıştır.

*1.Balkan Savaşına katılan devletler; Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ (BÜYÜSEK)

*2.Balkan savaşı katılan devletler Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan, Romanya.(YÜRÜSEK)

*Balkan savaşlarında göstermiş olduğu başarılarından dolayı Hamidiye kahramanı olarak bilinen kişi **Hüseyin Rauf Orbay'dır.**

***Üçlü İttifak (Bağlaşma) devletleri**: Almanya'nın önderliğinde Avusturya-Macaristan ve İtalya

***İtilaf Devletleri (anlaşma)**İngiltere, Fransa ve Rusya.

***Savaş Başladıktan Sonra İtilaf Devletleri**:İngiltere, Fransa, Rusya, İtalya, Sırbistan, ABD Romanya, Japonya, Yunanistan

***Savaş Başladıktan Sonra İttifak Devletleri**:Almanya, Avusturya-Macaristan, Osmanlı, Bulgaristan.

***Osmanlı Devleti**İ. Dünya Savaşı sırasında Kafkas, Kanal, Çanakkale, Irak, Hicaz-Yemen, Suriye-Filistin, Galiçya, Makedonya, Romanya cephelerinde savaştı.

***Osmanlı Devleti:**

***Taarruz Cepheleri:** Kanal ve Kafkas

***Savunma Cepheleri:** Çanakkale Cephesi, Irak Cephesi, Hicaz-Yemen Cephesi, Suriye-Filistin Cephesi.

***Yardım Cepheleri:** Galiçya, Makedonya ve Romanya

Cephelerinde savaşmıştır.

*I. Dünya Savaşı süresince Osmanlı Devleti'nin zafer kazandığı tek cephe **Çanakkale Cephesi'dir.**

*Çanakkale Muharebeleri'ni Osmanlı'nın kazanmasıyla **Bulgaristan**, İttifak Devletleri'nin yanında savaşa katıldı.

*Sultan V. Mehmet Reşad'ın halife sıfatıyla yaptığı cihat çağrısı, Araplar üzerinde istenilen etkiyi göstermedi. Bu durum İslamcılık (Ümmetçilik) politikasının etkisini kaybettiğini **Hicaz -Yemen Cephesinde** göstermiştir.

*Almanya ve Osmanlı Devleti'nin **kanal cephesini** açmaktaki amacı, Süveyş Kanalı'nı ele geçirerek İngiltere'nin sömürgeleriyle bağlantısını kesmektir.

*1.Dünya savaşında **Süveyş kanal harekati** ile Almanya, İngilizlerin sömürgelerine giden yolları kontrol etmek amacını gütmüştür.

*Enver Paşa'nın **Birinci Dünya Savaşı'nda Sarıkamış harekati** ile Anlaşma Devletlerinin Rusya'ya yardımlarının engellenmesi, Muş ve Bitlis'in işgalden kurtarılması amaçlanmıştır.

*1.Dünya Savaşı sonrası **Milletler Cemiyeti** kuruldu.

*1.Dünya Savaşı sonrası **Avusturya, Macaristan, Polonya, Yugoslavya ve Çekoslovakya** gibi yeni devletler kuruldu.

*1.Dünya savaşı sonrasında **Ürdün, Irak, Arabistan ve Suriye** bağımsız devlet oldu.

*1.Dünya Savaşı'nın uzamasına sebebiyet veren devlet **Osmanlı Devletidir.**

*1.Dünya Savaşından en kazançlı çıkan devlet **İngiltere** oldu.

*1.Dünya savaşına en son katılan devlet **Yunanistan** olurken ilk çekilen devlet ise **Japonya'ydi.**

*1.Dünya Savaşından çekilen ilk ittifak devleti **Bulgaristan'dır.**

*1.Dünya savaşı başladığında Mustafa Kemal **Sofya'da** askeri ateşeydi.

*I. Dünya Savaşı'nda Orta Asya Türkleri ile birleşmek için Osmanlı Devleti'nin açtığı cephe **Kafkas cephesidir.**

BMS

Büro Memur - Sen

- *Atatürk Çanakkale Cephesinde “ **Ben size taaruzu değil ölmeyi emrediyorum.**” emrini vermiştir.
- *Atatürk Trablusgarp Savaşında **Binbaşı**, Çanakkale Savaşında **albay** ve Sakarya Meydan Muharebesinde **mareşal** rütbesine yükselmiştir.
- *İstanbul Hükûmeti tarafından **Bahriye Nazırı Rauf Bey** başkanlığında görevlendirilen heyet, ile itilaf Devletleri’ni temsil eden **Amiral Calthorpe (Kalthorp)** arasında Mondros Ateşkes Anlaşması imzalandı (30 Ekim 1918).
- *18 Ocak 1919 tarihinde I. Dünya Savaşı’nda yenilen devletlerle yapılacak barış antlaşmalarının esaslarını saptamak amacıyla **Paris Barış Konferansı** düzenlenmiştir.
- *Mondros Ateşkes Anlaşması’ndan sonra, Anadolu’ da **Millî Mücadele hareketinin oluşmasında** İzmir’in Yunan işgaline uğraması ve doğu’da bağımsız bir Ermenistan kurma söylentileri etkili olmuştur.
- *Mondros Ateşkes Anlaşması’nın imzalanmasından hemen sonra İngiltere, **Musul’u**. Fransa da **Adana** İtalya ise **Antalya ve Konya’yı** işgal etti.
- *Mondros Ateşkes Antlaşması sonrası İzmir ve çevresini işgal eden Yunanlılara ilk kurşunu gazeteci **Hasan Tahsin** sıkmıştır.
- *İzmir'in işgaline ilk direnişi gösteren kişi Osman Nevres bilinen diğer adı ile **Gazeteci Hasan Tahsin'dir.**
- *Anadolu’nun yer yer işgal edilmesi ve izmir’in işgali üzerine **Kuvay-i Milliye** ortaya çıkmıştır.
- ***Kilikyalılar cemiyeti**, Adana ve çevresini işgal eden Fransızlar ve Fransız ordusunda yer alan Ermenilerin saldırılarına karşı bölgede silahlı direnişi başlatmıştır.
- ***Milli kongre cemiyeti**, Türkler aleyhine basın ve yayın yoluyla yapılan olumsuz propagandaları engellemek amacıyla kurulmuştur.
- ***Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**: Merkezi Edirne olup bölgenin Yunanistan’a bırakılmasına karşı mücadele etmiştir.
- ***Hüriyet ve İtilaf Fırkası**:1911’de İttihat ve Terakki’ye karşı olanların kurduğu cemiyettir.
- ***Reddi İlhak Cemiyeti** Yunan işgaline karşı kurulan derneklerdendir.
- *Erzurum Kongresinin toplanmasında etkin olan cemiyet **Doğu Anadolu Müdafı Hukuk cemiyetidir,**
- ***Manda ve himaye** ilk kez Erzurum Kongresinde ret edilmiştir .
- *Kurtuluş Savaşı’nda Batı Trakya’nın hukuki durumunun tespitinde halkın tam serbestlikle vereceği oyla belirlenmesi ve halkın oyu ile anavatana katılan üç sancak; Kars, Ardahan ve Batum’da gerekirse yine halk oylamasına başvurulması **Misak-ı Milli de** kabul edilmiştir.
- *Damat Ferit Paşa’nın istifasından sonra **Amasya Görüşmeleri** gerçekleştirilmiştir.

*Amasya görüşmeleriyle İstanbul hükümeti **Temsil Heyetini** resmen tanımıştır.

*10 Haziran 1930 tarihinde yapılan antlaşmayla Türkiye ile Yunanistan arasında çözülen **sorun Nüfus mübadelesi** sorunudur.

*Sivas Kongresi sonrasında oluşturulan, ilk sayısını Eylül 1919'da çıkararak ve bu dönemde Millî Mücadele'nin yayın organı olma özelliğini taşıyan gazete İrade-i Milliye'dir.

***Amiral Bristol Raporu**, İzmir ve çevresinde Türklerin çoğunlukta olduğunu belirten ve İzmir'in işgali sonrasında yapılan katliamlardan Yunanistan'ı sorumlu tutmuştur.

*Yeni Türk Devleti'nin millî egemenlik ilkesi üzerine kurulacağını gösteren ilk **adım Amasya Genelgesi'nin** yayımlanmasıdır.

*Mustafa Kemal **Amasya Genelgesi'nin yayımlanmasından** sonra askerlik görevinden istifa etmiştir.

***Misak-ı Millinin kabul edilmesi** üzerine anlaşma devletlerin, Osmanlı Mebuslar Meclisini basıp milletvekillerinin çoğunu Malta'ya sürgün etmişlerdir.

*12 Ocak 1920 tarihinde toplanan Osmanlı Mebusan Meclisi **Misak-ı Milli**yi kabul etmiştir.

***Siyasî, askerî ve ekonomik** yönden tam bağımsızlık istendiği Misak-ı Milli de açıklanmıştır.

*Misak-ı Milli'den verilen ilk taviz **Batum'dur.**

*TBMM Hükûmetine **Sevr Antlaşması'nı** kabul ettirmek için Yunanlılar I. İnönü Savaşını başlatmışlardır.

*Lozan Barış Konferansı'na sadece Boğazlarla ilgili görüşmeler için katılan iki devlet, **Sovyet Rusya – Bulgaristan'dır.**

*Türkiye Cumhuriyeti'nde resmî işlemlerdeki karışıklıkları önlemek amacıyla 1934 yılında **Soyadı Kanunu'nun** kabul edilmiştir.

*İtilaf Devletleri'nin, Mudanya Ateşkes Anlaşması'ndan sonra yapılacak barış görüşmelerine, TBMM Hükûmeti ile **İstanbul Hükûmetini** birlikte davet etmeleri üzerine saltanat kaldırılmıştır.

*17 Şubat 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu **İsviçre'den** alınmıştır.

*Türkiye'nin Balkan Antantı'nı oluşturma çabalarına **Bulgaristan** karşı çıkmıştır.

***Millî kongre cemiyeti** bütün millî güçleri birleştirmek amacıyla İstanbul'da kurulmuştur.

***Erzurum ve Sivas kongresinde** Hristiyan azınlıklara siyasal egemenlik ve toplumsal dengeyi bozacak birtakım ayrıcalıkların verilmeyeceği, karar altına alınmıştır.

*İstanbul'un resmen işgal edilmesine **TBMM'nin açılmasına** zemin hazırlamıştır.

***Sivas kongresini Erzurum kongresinden ayıran en önemli özellik** cemiyetlerin bir çatı altında toplanmasıdır.

*Sivas Kongresi sırasında Ali Fuat Cebesoy'u, Temsilciler Kurulu tarafından Kuvayı milliye Genel Komutanlığına atayarak yürütme yetkisini kullanmıştır.

*Manda ve himaye Sivas Kongresinde KESİN olarak ret edilmiştir.

*1921 Anayasası'nda yer alan egemenlik kayıtsız şartsız milletindir ibaresi ile cumhuriyet yönetimine geçileceğine işaret edilmiştir.

*Teşkilat-ı Esasiye Kanunu ile hakimiyetin millete ait olduğu vurgulanmıştır

*Osmanlı Devleti ile yapılacak olan barış antlaşması 10 Ağustos 1920'de imzalanmasının en temel nedeni İtilaf Devletlerinin, Osmanlı Devleti üzerindeki çıkarlarının çatışmalarıdır.

*Sevr Antlaşmasını, Hadi Paşa, Rıza Tevfik ve Reşat Halis'den oluşan bir Osmanlı heyeti imzaladı.

*Sevr Antlaşması'nın yürürlüğe girebilmesi için meclis onayından geçmesi gerektiğinden yok hükmündedir.

*İstanbul Hükûmeti tarafından imzalanan Sevr Antlaşması'nın 433 maddesi vardır.

*Sevr Antlaşmasına göre;Doğu Anadolu'da iki yeni devlet kurulacak. Ege Adaları, Yunanistan'a bırakılacak. Kapitülasyonlar tüm devletin yararlanacağı şekilde genişletilecek

*I. İnönü Savaşı ve II. İnönü Savaşı arasında Moskova Antlaşması imzalanmıştır.

*Kurtuluş savaşında Yunan ordusunun savunma durumuna geçtiği savaş Sakarya Meydan Muharebesidir.

*Gümrü Antlaşması TBMM'nin uluslararası alandaki ilk siyasi başarısıdır.

*TBMM nin imzaladığı ilk antlaşma Gümrü Antlaşmasıdır.

*Millî Mücadele yıllarında Güney Cephesi'nde "Onikiler" olarak bilinen vatansever grup Urfa ilimizde faaliyet göstermişlerdir.

*Batı Cephesi'nde Millî Mücadele'nin kaderini belirleyen savaşlar yapılmıştır.

*I. İnönü Muharebesi, TBMM'nin kurduğu düzenli ordunun Batı Cephesi'nde kazandığı ilk askerî zaferdir.

*Batum'un Gürcistan'a verilmesi Moskova antlaşması ile olmuştur.

*1.İnönü Muharebesin sonucu yaşanan en önemli gelişme TBMM nin Londra Konferansına davet edilmesidir.

*İstiklal Marşı 1982 Anayasasında yer almıştır.

*TBMM düzenli ordusunun Batı Cephesinde Yunanlılara karşı başarısız olduğu savaş Kütahya-Eskişehir Savaşı'dır.

***İkinci İnönü zaferi sonrası Mustafa Kemal, İsmet Paşa'ya** şu telgrafi gönderdi: “Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin tersine dönmüş talihini de yendiniz. İstila altındaki talihsiz topraklarımızla beraber bütün vatan, bugün en ücra köşelerine kadar zaferinizi kutluyor. Düşmanın istila hırsı, azminizin ve vatanseverliğinizin yalçın kayalarına başını çarparak paramparça oldu.”

*İkinci İnönü Zaferi'nden sonra **İtalyanlar** işgal ettikleri Anadolu topraklarından çekilmeye başladılar.

***Tekalif-i Millîye Emirleri**, Sakarya Meydan Muharebesi öncesi öncesi çıkarılmıştır.

***Mustafa Kemal Sakarya Meydan Muharebesinde şu emri verdi:**“Savunma hattı yoktur, savunma sathı vardır. O sath bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça terk olunamaz. Onun için küçük büyük her birlik bulunduğu mevziden atılabilir. Fakat küçük büyük her birlik, ilk durabildiği noktada yeniden düşmana cephe kurup savaşa devam eder. Yanındaki birliğin çekilmeye mecbur olduğunu gören birlikler ona tâbi olamaz. Bulduğu mevzide sonuna kadar dayanmaya ve karşı koymaya mecburdur.”

*Sovyet Rusya'nın girişimleriyle Türk Hükûmeti, Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan arasında 13 Ekim 1921'de Kars Antlaşması imzalanmıştır.

*20 Ekim 1921'de Türk Hükûmeti ile **Ankara Antlaşması'nı** imzalayarak Hatay hariç güney illerimizden Fransa çekildi

*Ordunun Sakarya'nın doğusuna çekilmesi üzerine . Mustafa Kemale **Başkomutanlık** verilmiştir.

*İlk kapitülasyonları kaldıran devlet **Sovyet Rusya'dır.**

*Millî Mücadele Döneminde askeri başarılar sonucu Fransa ile **Ankara Antlaşması, Gümrü Antlaşması** Ermenistan, **Moskova Antlaşması** Sovyet Rusya arasında, **Mudanya Antlaşması** İngiltere ile imzalanmıştır.

*Mustafa Kemal'in **büyük kıyım veya subaylar savaşı** olarak niteliği savaş Sakarya Meydan Muharebesidir.

*Doğu sınırının kesin olarak çizildiği antlaşma **Kars Antlaşması'dır.**

***Büyük Taaruzda; Mustafa Kemal, Türk ordusuna şu emiri verdi:** “Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!”

***Mudanya Ateskes Antlaşması** ile İstanbul, Boğazlar ve Doğu Trakya savaş yapılmadan kurtarılmıştır.

*İtilaf devletleri (anlaşma devletleri) **Londra ve Lozan konferanslarına** Ankara ve İstanbul Hükümetlerini birlikte çağırarak aralarında ikilik çıkarmak istemişlerdin.

*Lozan Barış Antlaşmasıyla ; **Kapitülasyonlar** kesin olarak kaldırılmıştır.

*Lozan Barış Konferansı'na gözlemci olarak katılan devlet **Amerika Birleşik Devletleridir.**

***Lozan Antlaşmasıyla ,** Hatay sorunu, Irak sınırı, Rum Patrikhanesi, Boğazlar, Osmanlı borçları sorunları çözülememiştir.

*Türkiye tarihinde çok partili döneme geçiş denemeleri **1924 de** başlamıştır.

***Terakkiperver Cumhuriyet Partisinin kurucuları:** Rauf Orbay ,Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele ve Adnan Adıvardır.

*Şeyh Sait isyanından sonra **Terakki Perver Cumhuriyet Fırkası** kapatılmıştır.

*Atatürk Döneminde Türkiye'nin ilk siyasi partisi **Cumhuriyet Halk Fırkası** iken Türkiye'nin ilk muhalefet partisi **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası** , kurulan son parti Fethi Okyar tarafından kurulan **Serbest Fırka'dır** .

*Şeyh Sait isyanı sonrası **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası** kapatılarak Takrir-i Sükûn Kanunu çıkarılmış ve İstiklal Mahkemeleri kurulmuştur.

*Atatürk , **Nutukta** 19 Mayıs 1919 ile 1924 yılları arasındaki olayları anlatmıştır.

***Musul sorununun**Türkiye'nin aleyhine sonuçlanmasının nedenleri Şeyh Sait Ayaklanması'nın çıkması ve Musul'un petrol ve stratejik açıdan önemli bir bölge olması etkili olmuştur.

*1927'de çıkartılan **Teşvik-i Sanayi Kanunu**ile özel teşebbüsü güçlendirmek hedeflenmiştir.

*Mustafa Kemal Atatürk **Nutuk'ta**devletin yönetim eklinde bahsetmiştir.

*Lozan Konferansı'nda çözümlenemeyen Irak sınırı sorunu, İngiltere ile yapılan **Ankara Antlaşması** çözüme ulaşmıştır.

*5 Haziran 1926'da Türkiye ve İngiltere arasında imzalanan **Ankara Antlaşması'na** göre Irak, Musul'dan elde edeceği petrol gelirlerinden %10'unu 25 yıllığına Türkiye'ye verecekti.

*I.TBMM'nin gerçekleştirdiği tek inkılap **Saltanat'ın Kaldırılması'dır**.

*Saltanatın kaldırılmasıyla **Osmanlı Devleti resmen sona ermiş** ve devlet başkanlığı sorunu çözülmüştür.

***Cumhuriyetin ilan edilmesiyle Kabine** Hükümeti Sistemine geçilmiştir.

***Halifeliğin Kaldırılmasıyla** laikliğe geçişin en önemli aşamalarından biri gerçekleşmiştir.

*1924'te **Şeriye Mahkemeleri** kaldırılmıştır.

***Medeni Konun ile;** . Mecelle yürürlükten kaldırıldı. Tek eşlilik ve resmi nikah zorunlu hale getirildi. . Kadın erkek eşitliği sağlandı.

*Türk Medeni Kanunu, **İsviçre Medeni Kanunu** örnek alınarak hazırlanmıştır.

***Medeni Konun ile;** . Mecelle yürürlükten kaldırıldı. Tek eşlilik ve resmi nikah zorunlu hale getirildi. . Kadın erkek eşitliği sağlandı.

*Türk kara sularında yük ve yolcu taşıma hakkının yalnızca Türk gemilerine verilmesi **Kabotaj Kanunu** ile ilgilidir.

*"Siyasî ve askerî zaferler ne (bilgi yelpazesi.net) kadar büyük olursa olsun, ekonomik zaferle taçlandırılmazsa meydana gelen zaferler payidar olamaz, az zamanda söner." sözü **devletçilik ilkesi** ile ilgilidir.

*Tevhid-i Tedrisat Kanunu **öğretim birliğinin** sağlanması amacıyla çıkarılmıştır.

*Balkan antantına **Bulgaristan** katılmamıştır.

*Balkan antantına **Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya, Romanya** katılmıştır. (TAYYAR) şeklinde kısaltabiliriz.

1921 Anayasası'nda seçimlerin **iki yılda bir** yapılması kabul edilmiştir.

*Öğretim Birliği Yasası'nın kabulüyle **laik eğitime** geçilmiştir.

***Atatürk'ü anlatan eserler:** Çankaya,(Falih Rıfkı ATAY), Atatürk (Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU)

*TBMM 'yi tanıyan ilk Müslüman devlet **Afganistan'dır.**

*Cumhuriyetçilik (egemenlik), Milliyetçilik (bağımsızlık),Laiklik (Din ve Vicdan Özgürlüğü), Halkçılık (Sosyal devlet, eşitlik) İnkılapçılık (Çağdaşlaşma) ,Devletçilik (ekonomi) ile ilgili **Atatürk ilkeleridir.**

*Cumhuriyet Döneminin ilk Başbakanı **İsmet İnönü'dür.**

*Osmanlı Devletinde yabancı girişimcilere ilk demir yolu yapımı imtiyazı verilen yer **İzmir-Aydın** hattı olmuştur.

*Türkiye genelindeki bütün okullar Marif Vekaletine bağlanması **Tevhid-i Tedrisat kanunu** ile olmuştur.

*Afet İnan'ın vatandaşlık bilincini geliştirmek için çıkardığı kitap **Vatandaş için Medeni Bilgiler** kitabıdır.

*1927 yılında **Teşvik-i Sanayi Kanunu** , 1930 yılında **Merkez Bankasının** kurulması , 1933'te **Sümerbank** kurulması , 1934'ten itibaren Beş Yıllık Kalkınma Programın uygulamaya konulması, **Etibank ve Maden Tetkik Arama Enstitüsü** ve 1939'da **Karabük Demir Çelik Fabrikasının** kurulması ile ekonomi alanında yapılan inkılaplardandır.

***Toplumsal alanda yapılan inkılaplar;** 30 Kasım 1925'te çıkarılan bir kanunla tekke, türbe ve zaviyeler kapatıldı. Hicri ve Rumi takvim yerine Miladi Takvim (1 Ocak 1926) kabul edildi. Soyadı Kanununun kabul edilmesi ile TBM M Mustafa Kemal'e "Atatürk" soyadını ı vermiştir.

***Cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgili inkılaplar**

-TBMM nin açılması

-Saltanatın kaldırılması

-Cumhuriyetin ilanı

-Halifeliğin kaldırılması

Cumhuriyetçilik ilkesinin bütünleyici ilkesi **milli egemenliktir.**

***Milliyetçilik ilkesi ile ilgili İnkılaplar:**

-Kabotaj kanunu

-Türk dil kurumu

-Türk tarih kurumu

-Türk parasını koruma kanunu

Milliyetçilik ilkesinin bütünleyici ilkesi **milli bağımsızlıktır.**

***Halkçılık ilkesi ile ilgili İnkılaplar:**

-Medeni kanunun kabulü

-Kadınlara siyasi hakların verilmesi

-Soyadı kanunu

***Laiklik ilkesi ile ilgili İnkılaplar:**

Şeriye ve evkaf vekaletinin kaldırılması

-Medrese, tekke ve zaviyelerin kaldırılması

-Devletin dinin İslam'dır maddesinin anayasadan çıkarılması

*Laiklik ilkesinin bütünleyici ilkesi **bilimsellik ve akılcılıktır.**

***Devletçilik ilkesi ile ilgili İnkılaplar:**

İzmir iktisat kongresi

-Teşviki sanayi kanunu

MTA, Etibank ve Sümerbank'ın açılması

***İnkılapçılık ilkesi** ise çağdaşlaşma ve batılılaşmayı esas alır.

Biçimli belgeyi, ifade eden tanım **formdur**.

Aidiyet zinciri: Belgenin hazırlanmasından tasfiyesine kadar olan sürecini,

Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS): İdarelerin faaliyetlerini yerine getirirken hazırladıkları ve faaliyetlerinin delili olabilecek e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun belgelerin içerik, üstveri, format ve ilişki özelliklerini koruyan, belgelerin ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil eden ve aidiyet zinciri içerisindeki yönetimini elektronik ortamda sağlayan sistemi, ifade eder.

Elektronik onay: Güvenli elektronik imza kullanılmayan durumlarda paraf yerine geçecek kaydın elektronik ortamda alınmasını,

Elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler **tek nüsha** olarak hazırlanır

Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgeler, paraf nüshası hazırlayan idarede kalacak şekilde **en az iki nüsha** olarak düzenlenir.

Belgeler, **A4 (210x297 mm)** boyutu dikkate alınarak hazırlanır.

Hazırlanan belgelerde "**Times New Roman**" veya "**Arial**" yazı tipi normal yazı stilinde kullanılır.

Harf büyüklüğünün Times New Roman için **12 punto**, Arial için **11 punto** olması esastır

Belgenin yazı alanı sayfanın **üst, sol ve sağ kenarından 1,5 cm** boşluk bırakılarak düzenlenir.

İdare, logo kullanmak istediğinde sayfanın üst boşluğu **0,5 cm** olarak düzenlenir.

Belge üzerinde en fazla **iki logo** kullanılabilir.

Başlık (antet), belgeyi gönderen idarenin adının belirtildiği bölümdür.

Başlık, belgenin yazı alanının üst kısmına ortalanarak yazılır. İlk satıra "**T.C.**" kısaltması, ikinci satıra **idarenin adı büyük harflerle**, üçüncü satıra **birimin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle** ortalanarak yazılır. (**T.C.- İdarenin Adı -Birim Adı**)

Belgelerde sayı bulunması zorunludur. "Sayı:" sırasıyla; belgenin hazırlanma süreçlerini ifade eden elektronik ortam için "**E**", zorunlu hâller için "**Z**" veya olağanüstü durumlar için "**O**" ibarelerinden uygun olanı kullanılır.

Sayı bölümünde sırasıyla; DETSİS'te belirtilen **Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı Numarası, standart dosya planı kodu ile kayıt numarasından** oluşur ve bunların arasına kısa çizgi işareti (-) konulur

Tarih; sayı ile aynı satırda olmak üzere yazı alanının en sağında gün, ay, yıl olarak rakamla ve aralarına nokta işareti "." konularak yazılır . Gün ve ay iki haneli, yıl ise dört haneli olarak düzenlenir (Örnek: 01.09.2019). Ay adları, harfle de yazılabilir. Bu durumda gün, ay ve yıl arasına herhangi bir işaret konulmaz.

Konu:” yan başlığı, “Sayı:” yan başlığının bir alt satırına yazılır. Belgenin konusu, yazı alanının dikey orta hizasını geçmeyecek biçimde kelimelerin baş harfleri büyük olarak ve sonuna herhangi bir noktalama işareti konulmaksızın yazılır

Muhatap, belgenin gönderildiği idareyi veya kişiyi belirtir.

Muhatap konunun son satırından itibaren, **iki satır boşluk bırakılarak** ve sayfa ortalanarak yazılır.

İlgi, belgenin bağlantılı olduğu diğer belge veya belgelerin belirtildiği bölümdür.

Metin alanı, “Muhatap” veya varsa “İlgi” ile “İmza” arasındaki kısımdır.

Metin içinde yer alan **alıntılar tırnak içinde ve/veya eğik (italik)** olarak yazılabilir.

Paragrafa **1,25 cm** içeriden başlanır ve metin iki yana hizalanır.

Yazışma yapan makamlar arasındaki hiyerarşi yönünden alt makamlara “... **rica ederim.**”, üst ve aynı düzeydeki makamlara “... **arz ederim.**” ibaresiyle bitirilir.

Üst, aynı düzey ve alt makamlara birlikte dağıtımli olarak yapılan yazışmalar “... **arz ve rica ederim.**” veya “... **arz/rica ederim.**” ibaresiyle bitirilir.

Metnin bitiminden itibaren **iki ilâ dört satır** boşluk bırakılarak, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının en sağında ortalanarak yer verilir

Belgeyi imza yetkisi devredilen makam imzaladığında, imzalayanın adı ve soyadı birinci satıra, yetki devreden makamı gösteren “**Bakan a.**”, “**İdari İşler Başkanı a.**”, “**Vali a.**”, “**Belediye Başkanı a.**” “**Başkan a.**” “**Genel Müdür a.**” veya “**Rektör a.**” biçimindeki ibare ikinci satıra, imzalayan makamın unvanı ise üçüncü satıra yazılır.

Belgenin iki yetkili tarafından imzalanması durumunda üst unvan sahibinin adı, soyadı, unvanı ve imzası sağda yer alır

Belgede ek olması hâlinde “**Ek:**” başlığı imza bölümünden sonra uygun satır boşluğu bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır.

Olur belgelerinde ise “**Ek:**” başlığı oluru alınan makamın imza bölümünden sonra uygun satır boşluğu bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır.

Belgenin birden fazla muhataba gönderilmesi durumunda dağıtım bölümüne yer verilir. “**Dağıtım:**” başlığı ek varsa “Ek:” bölümünden sonra, ek yoksa imza bölümünden sonra uygun satır boşluğu bırakılarak yazı alanının solundan başlanarak yazılır.

Makam oluru alınan belgeler, ilgili birimin yöneticisi tarafından güvenli elektronik imza ile teklif edilir ve oluru alınan makam tarafından güvenli **elektronik imza** ile imzalanır.

Paraf bölümünde tarih, unvan, ad ve soyad bilgileri kısaltma kullanılmadan ast-üst ilişkisine uygun olarak belirtilir

İdare içinde birden fazla birimin iş birliği ile hazırlanan ve yetkili makamın imzasına sunulan belgelerde, belgeyi hazırlayan birime ait paraf hiyerarşisinden sonra “Koordinasyon” seçimi yapılır.

İletişim bilgileri; solda belgeyi gönderen idarenin adresini, posta kodunu, telefonunu, faks numarasını, e-posta adresini, kayıtlı elektronik posta (KEP) adresini ve internet adresini; sağda bilgi alınacak kişinin adını, soyadını, unvanını ve telefon numarasını içerecek şekilde sayfa sonuna yazılır ve çizgi ile ayrılır.

Güvenli elektronik imza ile imzalanan süreli belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresine üstveride ve üst yazı üzerinde yer verilir.

ACELE” ibaresi taşıyan belgeye derhâl ve süratle; “GÜNLÜDÜR” ibaresi taşıyan belgeye belirtilen süre içinde cevap verilir.

Hizmete Özel” haricindeki gizlilik dereceli belgelerin gerekli güvenlik tedbirleri alınarak fiziksel ortamda gönderilmesi esastır

Birden fazla sayfa tutan belgelere sayfa numarası verilir.

Sayfa numarası, iletişim bilgilerinin altında ve sayfanın ortasında, toplam sayfa sayısının kaçınıcı olduğunu gösterecek şekilde belirtilir

İdare içi ve idare dışı görüş, bilgi ve belge talep yazıları günlük yazılır. İdareler, ilgili mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla süre belirtilmeyen belge taleplerini, talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç beş iş günü; süre belirtilmeyen bilgi ve görüş taleplerini ise talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç on beş iş günü içinde yerine getirir.

Belgeye süresi içinde cevap verilmemesi durumunda muhabata tekit yazısı yazılabilir.

Yönetmelik ile ilgili eğitim stratejilerini belirlemeye ve koordinasyonu sağlamaya, ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve gerektiğinde uygulamaya yönelik esasları düzenlemeye Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı yetkilidir.

Belge: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları bu Kanun kapsamındaki yazılı, basılı veya çoğaltılmış dosya, evrak, kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcılarını,

Herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve **karşılıklılık ilkesi** çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Bilgi edinme hakkını kullanan gerçek kişi ise **başvurusu dilekçesinde**, başvuru sahibinin adı ve soyadı, imzası, oturma yeri veya iş adresi yer almalıdır.

Bilgi edinme hakkını kullanan **tüzel kişi ise başvurusu dilekçesinde**, tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin imzasını ve yetki belgesi yer almalıdır.

Dilekçede, istenen bilgi veya belgeler **açıkça** belirtilir.

Bilgi edinme başvurusu, kişinin kimliğinin ve imzasının veya yazının kimden neşet ettiğinin tespitine yarayacak başka bilgilerin yasal olarak belirlenebilir olması kaydıyla **elektronik ortamda** veya diğer iletişim araçlarıyla da yapılabilir.

Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi **onbeş iş günü** içinde sağlarlar.

Bilgi edinme istemi reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren **onbeş gün** içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını **otuz iş günü** içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi **onbeş iş günü** içinde vermekle yükümlüdürler.

Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; **Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu** oluşturulmuştur.

Kurul üyelerinin görev süreleri dört yıldır. Görev süresi sona erenler yeniden seçilebilirler. Görev süresi dolmadan görevinden ayrılan üyenin yerine aynı usule göre seçilen üye, yerine seçildiği üyenin görev süresini tamamlar. Yeni seçilen Kurul göreve başlayınca kadar önceki Kurul görevine devam eder.

Kurul, belirleyeceği konularda komisyonlar ve çalışma grupları kurabilir; ayrıca gerekli gördüğü takdirde, ilgili bakanlık ile diğer kurum ve kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin temsilcilerini bilgi almak üzere toplantılarına katılmaya davet edebilir.

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur.

Kurulun sekreteryaya hizmetleri Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilir

Açıklanması hâlinde Devletin emniyetine, dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

Sivil ve askerî istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahildir.

Kurul, hazırlayacağı genel raporu, söz konusu kurum ve kuruluşların raporları ile birlikte her yıl Nisan ayının sonuna kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderir. Bu raporlar takip eden iki ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kamuoyuna açıklanır.

BMS
Büro Memur - Sen

BAŞVURU USULÜ

Başvuru sahibi gerçek kişi ise;

- *Başvuru sahibinin adı ve soyadı,
- * İmzası,
- *Oturma yeri veya iş adresi

Başvuru sahibi tüzel kişi ise;

- *Tüzel kişinin unvanı ve adresi,
- *Yetkili kişinin imzası,
- *Yetki belgesi

BİLGİ VEYA BELGEYE ERİŞİM SÜRELER

15 İŞ GÜNÜ (Kurum İçi)

30 iş günü (Başka Kurum ve Kuruluşları
İlgilendiriyorsa)

İTİRAZ USULÜ

Kararın tebliğinden
itibaren 15 gündür

Kurul kararını 30 gün içinde
verir

Kurulun istediği her türlü
bilgi ve belge 15 gün içinde
verilmek zorundadır.

BİLGİ EDİNME DEĞERLENDİRME KURULU

CUMHURBAŞKANI TARAFINDAN SEÇİLEN

Yargıtay'dan **1 üye**

Danıştay'dan **1 üye**

Ceza hukukunda profesör veya doçent unvanına sahip **1 üye**

İdare hukukunda profesör veya doçent unvanına sahip **1 üye**

Anayasa hukukunda profesör veya doçent unvanına sahip **1 üye**

Türkiye Barolar Birliğinden **1 üye**

Genel Müdür düzeyinde **2 üye**

Adalet Bakanlığında idari görevlerde çalışan hakimlerden **1 üye**

9 ÜYEDEN OLUŞUR.

